

SAMENVATTING

Orgelmakers Brammertz en Gilman door Frans Jespers

Orgelmaker Johann Jacob Brammertz (1668-1729) woonde en werkte in Kornelimünster, een plaatsje tien kilometer ten zuidoosten van Aken. Zijn grootvader beheerste het vak van orgelmaker al enigszins, maar het eigenlijke bedrijf van de familie was een schrijnwerkerij waarin ook kerkmeubels gemaakt werden. Jacob Brammertz begon met het bouwen van kleine orgels in dorpskerken in de noordelijke Eifel. Vanaf 1708 nam hij ook werkzaamheden in Maastricht en omgeving op zich.

Dat deed hij vermoedelijk samen met een compagnon, **Laurent Gilman († 1740)**, die uit Luik afkomstig was en rond 1710 opdook in Kornelimünster. Samen namen zij flinke opdrachten aan, onder andere in [Weert](#) (1716, nieuw orgel voor de zusters Penitenten), maar ook in Luik en in Duitse plaatsen tot aan Mönchengladbach.

Na het overlijden van Laurent Gilman namen zijn zonen **Theodor (1715-1789)** en **Aegidius (1728-1784)** de zaak over en wisten zij in het Rijnland, het gebied rond Luik en de beide Limburgen tientallen orgels te leveren. Deze orgelmakers wisten een hoog technisch en artistiek niveau te bereiken, waarbij zij een tamelijk unieke bouwstijl ontwikkelden die zij in de verschillende cultuurgebieden van het Rijnland en het Luikse konden aanbieden, tot en met een paar plaatsen in Holland toe. Na de dood van Theodor was het spoedig gedaan met het familiebedrijf.

Van al hun orgels zijn er nog ongeveer twintig orgelkassen bewaard gebleven in Duitsland, België en Nederland, waarbij er nog ongeveer twaalf binnenwerken met pijpwerk over zijn. Het orgel van Brammertz voor het [klooster van de zusters Penitenten in Weert](#) is verdwenen. Ook het orgel dat de broers Theodor en Aegidius in 1743 voor de [Paterskerk](#) op de Biest maakten, is er niet meer. Maar van het rugpositief dat zij in 1766 toevoegden aan het orgel van de [St.-Martinuskerk](#) bestaat nog een deel van de kast plus een zestal registers.

Zie verder op deze website:

- Hoofdtekst
- Lijst van 18 Bijlagen
- Lijst van Publicaties